

Etsivä-projekti 2011 - 2013

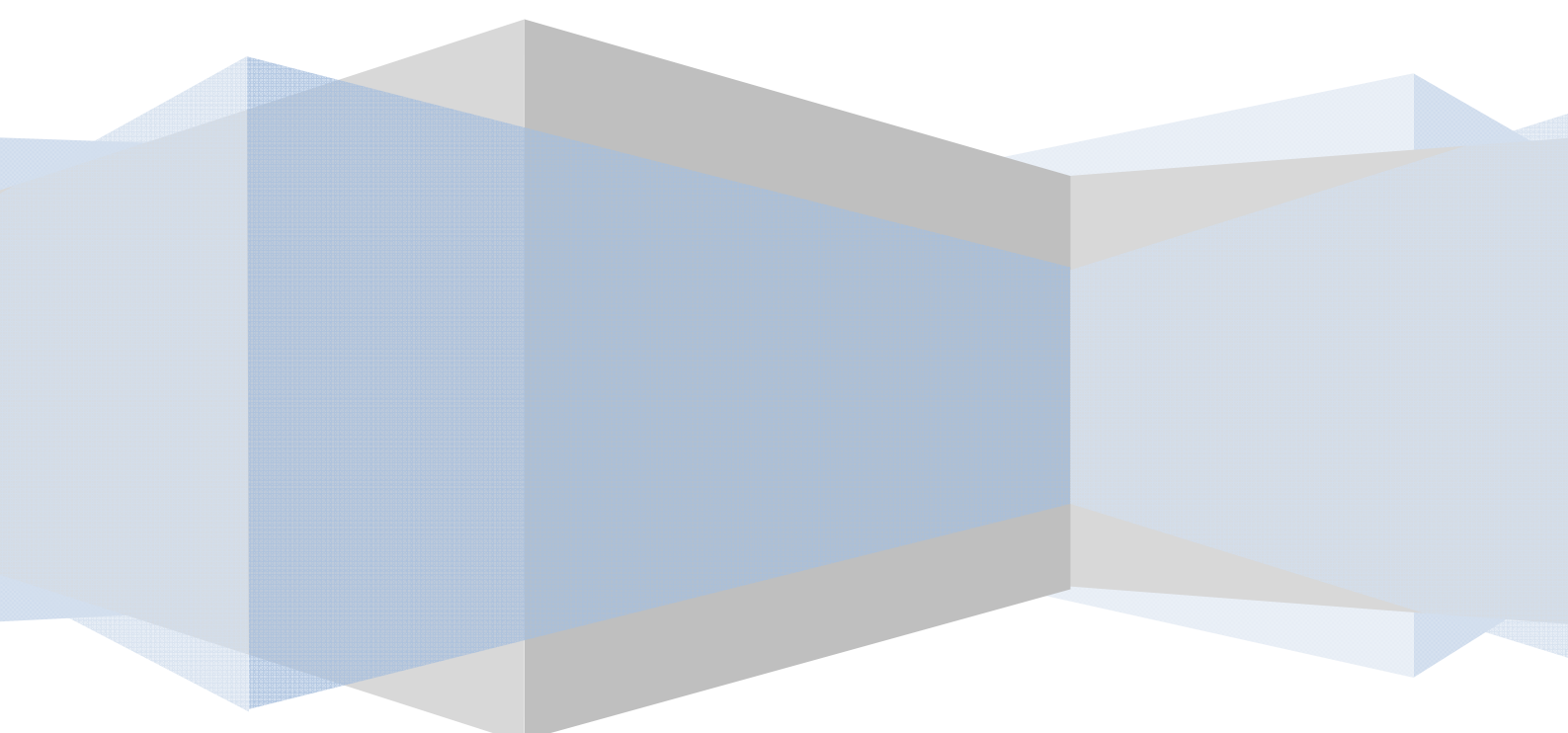
Asunnottomuuden ja syrjäytymisen vastainen työ

Loppuraportti

Haminan Sininauha ry

HAMINAN SININAUHA RY

SISÄLTÖ	
JOHDANTO.....	2
1. ETSIVÄ-TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT.....	3
2. PROJEKTIN RESURSSIT, TAVOITTEET JA TOIMINTAMUODOT.....	3
3. HANKKEEN TÄRKEIMMÄT TUOTOKSET	5
3.1. Toimintamalli	5
3.2 Vuokralaisen muistilista ja muuttajan opas	7
3.3 Asunnottomuus hoidossa vai heitteillä – seminaari	8
3.4. Tuetun asumisen yksikkö `Siniranta`	8
3.5 Opinnäytetyö, Etsivä-projektin palveluiden vaikutukset eri elämäntilanteissa olevien asunnottomien koetun hyvinvoinnin edistymiseen	8
4. HANKKEEN KESKEISET TULOKSET	8
4.1 Osallistujien näkökulma	9
4.2 Työntekijöiden ja vapaaehtoisten näkökulma	10
4.3 Yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien näkökulma	11
5. PROJEKTIN VAIKUTUKSET	12
6. ONGELMAT JA HAASTEET	14
7. LUPAAVAT KÄYTÄNNÖT	15
8. HANKKEEN JUURUTTAMINEN	16
9. HANKKEEN TULOSTEN JA LUPAAVIEN KÄYTÄNTÖJEN LAAJEMPI HYÖDYNTÄMINEN	16
10. HANKKEEN KESKEINEN ANTI	17
LIITTEET.....	17

JOHDANTO

Haminan Sininauha ry toteutti Raha-automaattiyhdistyksen rahoittaman ETSIVÄ-projektin, Asunnottomuuden ja syrjäytymisen vastainen työ, vuosina 2011-13. Projektin alasajo ja loppuraportti tehtiin vuoden 2014 alkupuolella. Hankkeeseen on myönnetty vuosittain rahoitusta 105 000 € RAY:n Ck-avustuksena. Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä olivat asunnottomat tai puutteellisissa asumisolosuhteissa olevat sekä syrjäytyneet henkilöt. Toteuttamisalueena olivat Haminan ja Kotkan kaupungit, joissa molemmissa oli oma projektityöntekijänsä.

Hankkeeseen osallistuneet:

Projektityöntekijä	Satu Järvenpää	Haminan Sininauha ry
Projektityöntekijä	Tiina Korpela	"
Toiminnanjohtaja	Merja Nakari	"
Puheenjohtaja	Martti Nakari	"
Ohjausryhmä:	Tea Aho (Essi Valtonen)	Kotkan kaupunki, sosiaalitoimisto
	Mari Höfer	Hamina-Vehkalahden srk
	Juha Järvinen (Satu Laitinen)	Sininauha-säätiö (Sini-Kotka)
	Pirjo Kelkka	A-klinikkasäätiö
	Seija Rotonen (Anne Kuusisto)	Kotka-Kymin srkyhtymä
	Päivi Tiitta	Haminan kaupunki, sosialitoimisto
	Satu Järvenpää (siht.)	Haminan Sininauha ry
	Tiina Korpela (siht.)	"
	Martti Nakari (pj)	"
	Merja Nakari	"
Johtoryhmä	Juha Järvinen	
	Martti Nakari	
	Merja Nakari	

Yhteistyökumppanit ja sidosryhmät

Haminan kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi
 Haminan kaupungin asuntotoimisto
 Hamina-Asunnot Oy
 Hamina-Vehkalahden seurakunta
 Ankkuripaja
 Haminan ja Kotkan mielenterveystoimistot
 Kotkan kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi
 Kotkan kaupungin asuntotoimisto
 Kotka-Haminan työvoiman palvelukeskus Väylä
 A-Klinikkasäätiö
 Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrisen yhdistys
 Etsivä nuorisotyö Finders
 Rannikkopajat-projekti
 Sininauhasäätiö (Sini-Kotka)
 Yksityiset vuokranantajat

1. ETSIVÄ-TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

Hamina-Kotkan seudulla vuokra-asuntomarkkinat olivat voimakkaasti keskittyneet yksityisten vuokranantajien haltuun. Asunnottomien ja puutteellisissa asumisololoissa asuvien henkilöiden oli vaikeaa päästä kohtuulliseen vuokra-asuntoon vuokralle luottotietomerkitöjen, elintapojensa, ulkoisen olemuksensa, taloudellisen tilanteensa ja oman asianhoitokyvyttömyytensä johdosta.

Asunnottomina Haminan ja Kotkan kaupunkien alueella oli vuonna 2009 yhteensä 135 henkilöä ja kunnat olivat pystyneet asuttamaan vain 16 yksinäistä asunnotonta (ARA 2010).

Sosiaali- ja terveyspalvelujen piiristä syrjäytyminen oli lisääntynyt voimakkaasti viime vuosina. Alueen heikko työllisyystilanne oli omalta osaltaan syrjäyttänyt kaikkein huono-osaisimmat henkilöt peruspalvelujen piiristä. Työttömyysaste vuonna 2009 oli Haminassa 13,8% ja Kotkassa 14,2% ja arviot osoittivat määrän kasvua. Haminan väkiluku oli vuonna 2009 n. 21 000 ja Kotkan n. 55 000 asukasta.

Taustajärjestöillä oli olemassa hyvät verkostot, joiden avulla kohderyhmän tavoittaminen hankkeen piiriin onnistui hyvin. Hankkeen toteuttajalla, Haminan Sininauhalla, oli jo olemassa erilaisia toimintamuotoja, joiden avulla voitiin luoda kullekin yksilöllistä, voimavaralähtöistä tukea. Tällaisia olivat mm. toimintakeskukset, vertaistukitoiminta, vapaaehtoistyö, kuntouttava työtoiminta sekä mahdollisesti perustettavat asumisyksiköt. Silloiset resurssit eivät olleet kuitenkaan riittäviä aktiivisen etsivätyön toteuttamiseen ja siihen määrätietoisesta palveluohjauksen työtteen yhdistämiseen.

Alueella ei ollut käynnissä vastaavia hankkeita. Hanke nivoutui hyvin Haminan Sininauhan ja läheisen yhteistyötahon, Sininauhasäätiön Sini-Kotkan, toimipisteiden ja toimintamuotojen yhteyteen. Haminan Sininauhalla oli kaksi kohtaamis- /päivätoimintapaikkaa ja Sini-Kotkalla yksi kontaktipiste.

Olemassa olevien verkostojen kautta yhteistyö muiden alueella toimivien tahojen kanssa oli hyvää, joten potentiaalisten kohderyhmäläisten tavoittaminen ei tuottanut vaikeuksia. Asunnottomien ja puutteellisissa asumisolosuhteissa asuvien kohtaaminen oli jo projektin alkuvaiheessa osa Haminan Sininauhan toimintaa, mutta siihen ei voitu erikseen panostaa riittävästi, ilman tarvittavia resursseja.

Asunnottomien tai puutteellisissa asumisolosuhteissa elävien henkilöiden tilannetta selvitettiin etukäteen Haminan ja Kotkan kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen ja useiden taustajärjestöjen kanssa sekä Haminan Sininauhan oman toimintaan perustuvilla kokemuksilla.

2. PROJEKTIN RESURSSIT, TAVOITTEET JA TOIMINTAMUODOT

Projektiin suunniteltiin alun perin kolmen työntekijän panostusta, koordinaattori ja kaksi projektityöntekijää. RAY:n kanssa käydyissä keskusteluissa katsottiin kahden työntekijän olevan riittävä

määrä perustuen alueen väestömäärään. Koordinaatio toteutettiin toiminnan- ja puheenjohtajan panostuksella. Molemmilla projektityöntekijöillä oli omat toimistonsa (Hamina/Kotka) ja he työskentelivät työparina. Projektille perustettiin ohjaus- ja johtoryhmät, joiden aktiivinen toiminta ja mielipiteet ohjasivat ja tukivat hankkeen toimintaa erinomaisesti.

Projektin päätavoitteet olivat:

- löytää keinot ja rakentaa malleja, joiden avulla syrjäytyneitä, päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiviä henkilöitä voitaisiin saattaa virallisten palvelujen piiriin syrjäytymiskierteen katkaisemiseksi sekä mahdollistaa riittävän laadukkaat asumisolosuhteet asunnottomille ja puutteellisissa olosuhteissa asuville ja ohjata heitä mahdollisesti perustettaviin asumisyksiköihin.
- kehittää sellaisia tukitoimia ja -verkostoja, joiden avulla kohderyhmän pääsy asuntomarkkinoille voidaan helpottaa. Tällaisina välineinä voisivat toimia Sininauhasäätiossä jo kehitetyt sosiaalisen isännöinnin mallit, joita istutetaan osaksi tätä hanketta.
- yhteistyön ja tukipalvelujen kehittäminen yhdessä alueen vuokranantajien, vuokra-asuntovälittäjien sekä virallisten palvelujärjestelmien kanssa kohderyhmän vuokra-asunnon saamista helpottamaan.

Näitä tavoitteita tukemaan asetettiin osatavoitteet:

- verkostojen vahvistaminen viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- etsivän työn toteuttaminen ja yksilöllisten voimavarojen sekä olosuhteiden kartoittaminen
- kohderyhmän saattaminen tarvittavien palvelujärjestelmän piiriin ja sitouttaminen hankejärjestöjen toimintojen pariin
- palveluohjauksellinen työskentely arjenhallinnan parantamiseksi
- asumisolojen parantaminen -> uuden asunnon hankkiminen ja/tai tarvittavien tukipalvelujen järjestäminen asumisen turvaamiseksi
- tukitoimien kehittäminen, joiden avulla kohderyhmän pääsy vapaille asuntomarkkinoille helpottuisi. Yhteistyö vuokranantajien ja vuokra-asuntovälittäjien ja palveluverkoston kanssa.

Projektin **toiminta** perustui projektityöntekijöiden käytännön parityöskentelyyn ja toiminnan-, sekä puheenjohtajan panokseen koordinaatiossa ja hallinnoinnissa. Projektityöntekijät kartoittivat ensin kohderyhmän suuruuden ja ongelmat yhteistyössä verkostojensa kanssa. He toimivat tiiviissä yhteistyössä

Haminan ja Kotkan kaupunkien sosiaali- ja terveystoimien, työvoiman palvelukeskus Väylän, seurakuntien ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa.

Hankkeen aikana luotiin verkostot vuokra-asuntomarkkinoille ja niiden kanssa yhteistyössä kehitettiin asumisen tukipalveluja, kohderyhmän asunnon saamisen avuksi. Projektityöntekijät suorittivat varsinaisen etsivätyön, asiakkaiden kanssa suoritettua yksilö-, ryhmä- ja verkostotyöt sekä huolehtivat riittävästä seurannan raportoinnista sekä tavoitesuunnitelman toteutumisesta (liite 1). Kerrallaan projektityöntekijällä oli käsiteltävänä 15 asiakkuutta. Projektin yksi päätavoitteista, toimintamalli, muotoutui hankkeen aikana käytännön työn kokemuksiin perustuen.

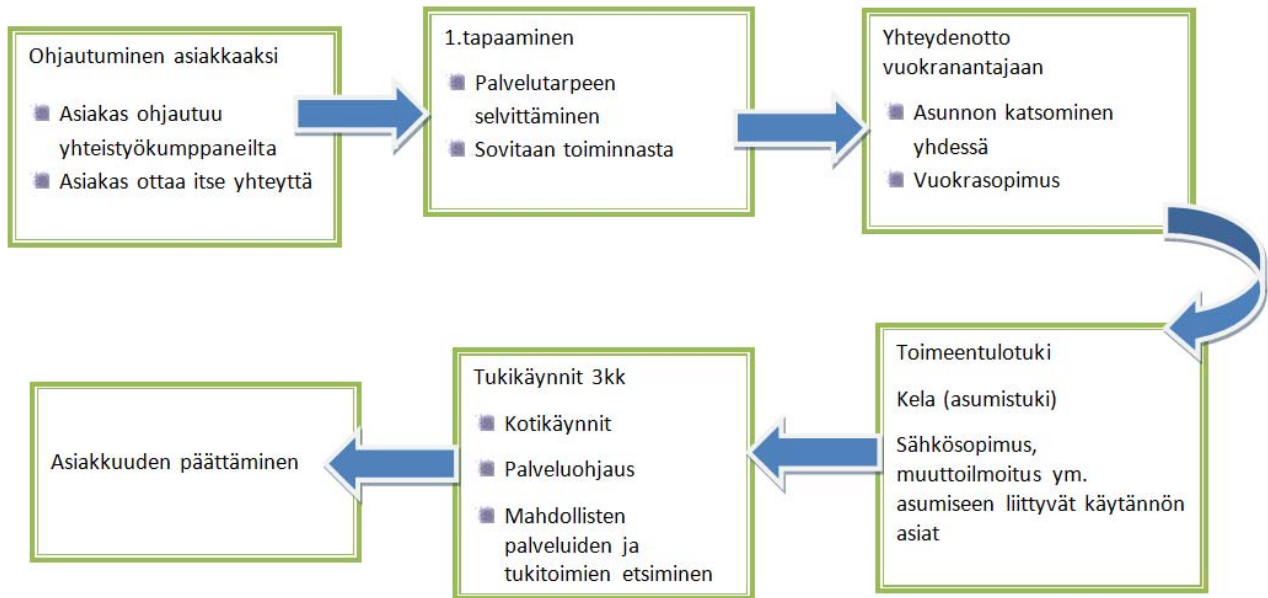
Etsivä-projektin pidemmän tähtäimen tavoitteena oli ottaa käyttöön hankkeessa syntynyt toimintamalli (kuvattu seuraavassa osiossa 3.), mikä osoittautui hyväksi menetelmäksi asiakastyössä. Mallin mukainen toiminta tarvitsee kuitenkin riittävän resurssoinnin ja siihen liittyvän rahoituksen. Projektin päättyessä ei tällaista rahoitusta ollut olemassa, mutta työ sen saamiseksi jatkuu.

3. HANKKEEN TÄRKEIMMÄT TUOTOKSET

3.1 Toimintamalli

Projektin yhtenä päätavoitteena oli löytää keinot ja luoda malleja, joiden avulla syrjäytyneitä, päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiviä henkilöitä voitaisiin saattaa virallisten palvelujen piiriin syrjäytymiskiirteen katkaisemiseksi sekä mahdollistaa riittävän laadukkaat asumisolosuhteet asunnottomille ja puutteellisissa olosuhteissa asuville. Etsivä-projektityön kokemusten perusteella laadittiin toimintamalli yo. kuvattuun työhön ja hanketyön tulokset osoittavat mallin soveltuvan hyvin asiakastyöhön ja että se myös tuottaa toivottuja tuloksia asiakkaiden elämänhallintaan ja -olosuhteisiin. Seuraavassa kaavio mallista ja selvitykset sen eri vaiheista:

KAAVIO TOIMINTAMALLISTA

Ohjautuminen asiakkaaksi

Asiakas ohjautuu projektin asiakkaaksi yleensä yhteistyökumppaneiden (sosiaalityö, työvoiman palvelukeskus, seurakunnat, yksityinen taho, ym.) kautta, jonka jälkeen sovitaan ensimmäinen tapaaminen. Asiakas voi myös itse ottaa projektityöntekijään yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse. Käytännössä yhteyttä voi ottaa kuka tahansa asiakkaan tukiverkostosta.

Ensimmäinen tapaaminen

Asiakkaan tilanteen kartoittaminen:

Ensimmäisessä tapaamisessa käydään läpi asiakkaan tilanne ja asunnon tarpeeseen johtaneet syyt. Tapaamisessa kartoitetaan myös asiakkaan jo olemassa olevat palvelut, verkostot ja yhteistyömahdollisuudet. Asiakkaan luvalla ollaan sosiaalityötoimeen yhteydessä ja selvitetään, onko asiakkaalla mahdollisuus saada sosiaalityötoimen kirjallinen vuokravakuussitoumus.

Toiminnasta sopiminen

Asiakkaalle kerrotaan projektin toiminnasta ja sen tarjoamasta tuesta myös asunnon löytymisen jälkeen. Tässä vaiheessa asiakkaalta varmistetaan vielä halukkuus sitoutua projektin toimintaan. Asiakkaalta vaaditaan sitoutumisen lisäksi myös omaa aktiivisuutta omien voimavarojensa mukaan, josta sovitaan asiakaskohtaisesti. Sovitaan mistä ja miten asuntoa aletaan etsiä, täytetään asuntihakemus kaupungin asuntotoimistoon sekä muihin alueella vuokra-asuntoja tarjoaviin tahoihin. Asiakkaalle annetaan asumisneuvontaa ja – ohjausta ja käydään läpi asumisen pelisääntöjä.

Yhteydenotto vuokranantajaan

Projektityöntekijä soittaa (myös asuntotoimisto) yksityiselle vuokranantajalle vuokrailmoituksen perusteella. Vuokranantajalle kerrotaan projektista ja sen tarjoamasta tuesta. Asiakkaan luvalla kerrotaan hieman vuokralaisesta ja yritetään sopia asunnon katsominen jossa on mukana asiakas, projektityöntekijä ja vuokranantaja. Vuokranantaja ja vuokralainen tekevät vuokrasopimuksen, jossa projektityöntekijä on mukana varmistamassa, että asiakas ymmärtää sopimuksen ehdot. Tarvittaessa selvitetään vuokranantajalle mitä mm. sosiaalitoimen kirjallinen vuokravakuus käytännössä tarkoittaa.

Asumiseen liittyvä neuvonta ja ohjaus

Tehdään asiakkaan kanssa toimeentulotukihakemus ja Kelan asumistukihakemus. Toimeentulotukihakemuksessa neuvotaan tilanteen vaatiessa asiakasta hakemaan harkinnanvaraista tukea mm. muuttoapuun ja huonekaluhankintoihin. Opastetaan asiakasta myös sähkösopimuksen ja muuttoilmoituksen tekemisessä sekä muistutetaan asiakasta ilmoittamaan isännöitsijälle muutostaan.

Tukikäynnit

Asiakkaan muuttamisen jälkeen sovitaan kotikäyntejä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että asuminen lähtee hyvin käyntiin. Käyntien aikana käydään läpi asumiseen liittyviä käytännön taitoja, asiakkaan talousasioita ja sitä, että raha riittää vuokranmaksuun ja elämiseen. Arvioidaan asiakkaan kotona pärjäämistä ja tuen tarvetta. Tarvittaessa selvitetään onko asiakkaan mahdollista saada palveluita kotiin. Ohjataan asiakasta myös alueella jo olevien palveluiden kuten päiväkeskusten piiriin.

Asiakkuuden päättäminen

Asiakkuuden päättymistä arvioidaan yhdessä asiakkaan ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Asiakkuus päättyy silloin, kun tarvittava tuki on annettu ja asiakkaan asuminen ja asumiseen liittyvä asioiden hoito onnistuu itsenäisesti.

3.2 Vuokralaisen muistilista ja muuttajan opas

Projektin aikana laadittiin muistilista asiakkaita varten. Lista on auttanut asiakkaita hahmottamaan, mitä kaikkea asioita muuton yhteydessä pitää hoitaa (liite 2). Muuttajan opas on laadittu yhteistyössä Etsivänuorisotyö Findersin työntekijöiden kanssa. Opas on tehty Kotka-Haminan seudun asukkailla ja sen tarkoituksena on opastaa perusteellisesti vuokra-asunnon hakemiseen ja siihen liittyviin asioihin. Oppaasta on pyritty tekemään sellainen, että sieltä löytyy kaikki tarvittava tieto mm. ensimmäistä vuokra-asuntoa etsittäessä tai vuokra-asuntoa vaihdettaessa. Muuttajan opasta hyödynnetään projektin päätyttyä ja viimeistelyn jälkeen se on nähtävillä myös www.haminansininauha.fi –verkkosivuilla.

3.3 `Asunnottomuus hoidossa vai heitteillä` – seminaari

Marraskuussa 2012 järjestettiin kaikille avoin `Asunnottomuus hoidossa vai heitteillä` -seminaari Haminan Raatihuoneella. Seminaarissa oli alustuspuheita ja paneelikeskustelu aiheesta. Alustajista mainittakoon kansanedustaja Sirpa Paatero ja tutkija, valtiotiet.lis. Juhani Johansson Diakonia-ammattikorkeakoulusta. Seminaari sai lehdistössä runsaasti näkyvyyttä sekä kiitosta osallistujilta, joita oli 60, lähinnä yhteistyötahojen edustajia Haminasta ja Kotkasta.

3.4 Tuetun asumisen yksikkö `Siniranta`

Projektin ensimmäisen toimintavuoden lopulla Haminan Sininauha avasi pienen tuetun asumisen yksikön Haminan kaupungissa. Etsivä-hanke oli vauhdittamassa tämän toiminnan aloittamista ja yksikköön saatiin myös projektihenkilöstön toimesta sijoitettua asukkaita. Toiminta jatkuu hankkeen loppumisesta huolimatta edelleen. Sosiaalisen isännöinnin mallia ei hankkeen edetessä saatu toteutettua, mutta asumisyksikössä vastuullisena henkilönä toimii sosiaalinen talonmies.

3.5 Opinnäytetyö, Etsivä-projektin palveluiden vaikutukset eri elämäntilanteissa olevien asunnottomien koetun hyvinvoinnin edistymiseen

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelija Milla Turunen suoritti opintoihinsa kuuluvan harjoittelujakson Haminan Sininauhassa. Hän valitsi opinnäytetyönsä aiheeksi Etsivä-projektin vaikutuksen asiakaskohderyhmän hyvinvoinnin edistymiseen. Työ suoritettiin kvalitatiivisena analyysinä asiakashaastatteluihin perustuen (liite 3). Opinnäytetyötä referoidaan kohdassa 4, hankkeen keskeiset tulokset.

4. HANKKEEN KESKEISET TULOKSET

Hankkeen keskeisiä tuloksia käsitellään RAY:n suosituksen mukaisesti osallistujien, työntekijöiden ja vapaaehtoisten sekä yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien näkökulmasta/kokemana. Numeerisista tuloksista voidaan todeta, että asiakkuuksia oli projektin aikana Haminassa 103 ja Kotkassa 124, yhteensä 227. Asunto kyettiin järjestämään sekä Haminassa että Kotkassa 60:lle henkilölle, yhteensä 120:lle, pääosin yksityiseltä sektorilta. Tarkempi erittely sekä asiakasprofilointi liitteenä (liite 4).

4.1 Osallistujien näkökulma

Osallistujilla tässä yhteydessä tarkoitetaan asiakaskohderyhmää.

Tavoitteena oli asunnon saannin tai asumisolosuhteiden paranemisen myötä parantaa asiakkaiden elämänhallintaa ja olosuhteita sekä auttaa ja tukea heitä virallisten palveluiden vaatimissa asioissa. Tätä onnistumista mitattiin haastatteleamalla 10 asiakasta, jotka edustivat erilaisia taustoja tai kärsivät erilaisista ongelmista.

Palaute asiakkailta:

- Asiakkaat ovat kokeneet että Etsivä-projekti on auttanut heitä hyvin paljon asunnon etsimisessä sekä asumiseen liittyvissä asioissa.
- Haastatteluissa erityisen tärkeäksi nousi paperiasioissa auttaminen ja tukikäynnit asunnon saamisen jälkeen.
- Yhdessä asioiden hoitaminen koettiin hyväksi tavaksi toimia ja viedä asioita eteenpäin.
- Etsivä-projekti toi asiakkaille uutta intoa ja motivaatiota asunnon etsimiseen ja asunnosta huolehtimiseen.
- Useampi asiakas uskoi, ettei olisi saanut asuntoa ilman projektin apua.
- Projektityöntekijä koettiin hyväksi välikädeksi vuokranantajan ja muiden viranomaisten välillä.
- Muutama asiakas koki että projektin antama tuki olisi voinut jatkua vielä pidempään.
- Haastatellut asiakkaat uskoivat että projektin tarjoamalle palvelulle olisi jatkossakin tarvetta.

Opinnäytetyö:

Sosionomiopiskelija Milla Turunen teki opinnäytetyön Etsivä-projektin palveluiden vaikutuksista eri elämäntilanteissa olevien asunnottomien koetun hyvinvoinnin edistymiseen. Tutkimukseen osallistui seitsemän Etsivä-projektin entistä asiakasta, joiden syyt asunnottomuuteen olivat keskenään erilaisia. Kaikki haastateltavat olivat saaneet asunnon projektin palveluiden avulla.

- Tutkimustulosten mukaan Etsivä-projektin palvelut vaikuttivat haastateltavien koetun hyvinvoinnin edistymiseen asiakkuuden aikana ja sen jälkeen parantamalla asumisolosuhteita, lyhentämällä asunnottomuuden kestoa, lisäämällä elämän- ja arjenhallintaa, parantamalla subjektiivista kokemusta elämänlaadusta sekä, parantamalla taloudellista tilannetta.

- Tutkimuksessa selvisi, että Etsivä-projektin tarjoamista palveluista koettua hyvinvointia lisäsi yksilöllinen ja kokonaisvaltainen neuvonta sekä tuki ja apu asumiseen liittyvissä asioissa.

Otteita vastauksista:

”Se oli tavallaa se, et siin oli joku sit tukena. Ja mä laitoin itteni, sain ittestäni enemmän irti, tai sillee et sai katottuu niit kämppii. (H4.)”

”Kaikki voimat oli menny ku se kämppä oli sellanen ku se oli (H2).”

”...ni silloin oikeestaa se tuntu ihan ylivoimaselta lähtee ettimää... Ja se et siihen tuli projektityöntekijä X niin oli hyvin helpottavaa sitten. (H4.)”

”Ja se on vähä hankalaa asunnon etsinnässä ku on noi luottotiedot menny ja sitte ku ne (vuokranantajat) yleensä kysyy niitä ni se kaatuu sit siihen (H3).”

Asiakaspalaute projektin toiminnasta ja tuloksista oli pääsääntöisesti positiivista. Aivan erityisesti korostui se tuen tarve, mitä tarvittiin erilaisten virallisten asioiden hoidon (paperitöiden) suorittamisessa.

4.2 Työntekijöiden ja vapaaehtoisten näkökulma

Työntekijöiden ja vapaaehtoisten mielipiteet hankkeen tuloksista kartoitettiin kirjallisella kyselyllä, mihin osallistuivat projektityöntekijät, Haminan Sininauhan työntekijät, hankkeen johtoryhmän jäsenet sekä yhdistyksen toimintaan osallistuvat vapaaehtoiset. Tämän ryhmän näkökulma on esitetty alla:

- projekti on tehnyt Haminan Sininauha ry:n toimintaa tunnetummaksi
- projektille on ollut selkeä tarve
- projekti on saanut hyviä tuloksia aikaan
- projekti on tuonut näkyväksi ongelman laajuutta alueella, alkuperäinen hankesuunnitelma pystytty säilyttämään hyvin
- yhteistyö kunnallisten vuokra-asuntoyhtiöiden kanssa voisi vahvistua
- kuntien mukaantulo palvelun rahoittamiseksi
- asiakkaita ei ole tippunut takaisin tuen piiriin suuressa määrin
- yksilöllisen räätälöidyn palvelun tarjoaminen, joustavuus

Työntekijät kokivat projektityön mielekkääksi ja haastavaksi. Ongelman laajuus hieman yllätti, mutta vakiintuneen työskentelytavan (toimintamalli) avulla hankkeen tavoitteet kyettiin täyttämään. Saavutetut tulokset koettiin positiivisina ja työmotiivia ja -intoa lisäävinä. Palveluohjauksen tarve koettiin pysyvänä ja toiminnan rahoitusta jatkossa toivottiin.

4.3 Yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien näkökulma

Tämän ryhmän mielipiteet kartoitettiin laajalla kirjallisella kyselyllä, mikä kohdistettiin ohjausryhmän jäsenille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille. Vastausprosentti oli n. 50 %. Hankkeessa on tehty yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa: Haminan kaupungin sosiaalitoimi, Haminan kaupungin asuntotoimisto, Haminan Asunnot, Hamina-Vehkalahden seurakunta, Ankkuripaja, yksityiset vuokranantajat, Kotkan kaupungin sosiaalitoimi, Kotkan kaupungin mielenterveystoimisto, Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrinen yhdistys, Etsivä nuorisotyö Finders, Sininauhasäätiö (Sini-Kotka), Rannikkopajat-projekti, Kotkan-Haminan työvoimanpalvelukeskus Väylä. Tämän ryhmän näkökulma on esitetty alla kysymyskohtaisesti:

1. Miten Etsivä-projektin toiminta on näkynyt työssäsi?

- Etsivä-projekti on koettu hyvänä yhteistyökumppanina, johon on ollut helppo ottaa yhteyttä niin asiakkaiden kuin työntekijöiden.
- useissa palautteissa mainittiin myös, että projekti on paikannut palvelukartassa olevaa aukkoa ja antanut konkreettista apua asiakastyöhön. Työntekijät kokivat, että oma huoli ja työpaine vähenivät, kun asiakas sai tilanteeseensa tukea projektin kautta.
- yhteistyökumppanit ovat kokeneet, että projektin alkuvaiheesta informoitiin hyvin ja tarve projektille nähtiin heti.

2. Miten projektin toiminta on vaikuttanut asiakkaittesi elämäntilanteisiin?

- vastausten perusteella, asunnon löytymisen jälkeen myös asiakkaiden muita asioita on saatu vietyä eteenpäin.
- asunnon saannin ja annetun tuen myötä myös asiakkaiden elämänhallinnan on koettu parantuneen.
- asiakkaiden hätä ei ole ollut niin suuri, kun on ollut joku konkreettisenä tukena.

3. Mikä projektin toiminnassa on ollut hyvää?

- vastausten perusteella voidaan sanoa, että erityisesti jalkautuva työ, asiakaslähtöisyys, rohkeus puuttua haastaviin tilanteisiin sekä ystävällinen ja arvostava tapa kohdata asiakkaita on saanut kiitosta.
- yhteydenpito vuokranantajaan on koettu hyvänä asiana sekä asiakkaan saama kokonaisvaltainen tuki.
- asumisneuvonta ja kotikäynnit asunnon saamisen jälkeen on koettu hyväksi.

4. Mikä projektin toiminnassa kaipaisi vielä kehittämistä?

- projektin toiminnan kehittäminen kaipaisi toiminnan vakiintumista ja jatkumista.
- projektin jatkuessa yhteistyötä eri tahoihin voisi vielä tiivistää entisestään.

5. Terveiset Etsivä-projektille:

- yhteistyökumppanit kokivat Etsivä-projektin palvelut tarpeellisiksi ja toivoivat kyseisen palvelun jatkoa ja vakiintumista.
- hyvästä yhteistyöstä kiiteltiin.

Yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien palautteet projektin toiminnasta olivat ensisijaisesti positiivisia ja kiittäviä. Asiakaskohderyhmän laajuus yllätti, mutta Etsivän toimintamallin mukainen työskentely todettiin hyväksi.

5. PROJEKTIN VAIKUTUKSET

Projektin vaikutuksia voidaan osittain tarkastella ARA:n asunnottomuustilaston avulla.

	Kotka			Hamina			Yhteensä	
Vuosi	sija	asunnottomat	asutetut	sija	asunnottomat	asutetut	asunnottomat	asutetut
2009	12.	116	6	35.	19	14	135	20
2010	10.	126	3	37.	19	7	145	10
2011	12.	87	15	68.	6	5	93	20
2012	13.	60	7	55.	11	5	71	12
2013	9.	94	10	40.	14	11	108	21

Hankkeen alussa asunnottomien määrä oli Hamina-Kotka-seudulla yhteensä 145 ja hankkeen edetessä määrä väheni ollen alimmillaan vuonna 2012 71 henkilöä. Samoin asutettujen henkilöiden määrä kasvoi projektin edetessä. ARA:n tilastot perustuvat kuitenkin tiettyihin kriteereihin, jotka eivät aina anna oikeaa kuvaa ongelman koko tilanteesta. Tätä osoittaa projektin aikana uuden asunnon saajien määrää, sekä Haminassa että Kotkassa kummassakin 60 henkilöä, yhteensä 120. Lukuihin vaikuttavat toki myös se, että mukana ovat myös puutteellisissa asumisolosuhteissa olevat henkilöt. Johtopäätöksenä ARA:n tilastoista voidaan kuitenkin todeta, että Etsivä-projektilla oli todellinen vaikutus asunnottomuustilanteen paranemiseen

Projektin vaikutukset ovat kohdistuneet moneen eri ryhmään tai toimintaan. Näitä ovat asiakaskohderyhmä, Haminan ja Kotkan kaupungit, Haminan Sininauha ja muut toimijat.

Asiakaskohderyhmä:

Ensinnäkin projekti on tuonut esiin, että asunnottomuus tai puutteelliset asumisolosuhteet ovat paljon suurempi ja monipuolisempi ongelma alueella kuin on luultu tai on tunnustettu. Virallisten tilastojen (ARA) ulkopuolelta on löytynyt lukuisa määrä asunnon ja avun/tuen tarpeessa olevia. Etsivä-projektilla on kyetty löytämään nämä ihmiset ja toiminnalla on kyetty parantamaan heidän elinolosuhteitaan sekä elämän-, ja arjenhallintaa. Projektityöntekijät katsoivat, että ilman hankkeen antamaa tukea asiakkaiden elämäntilanne olisi luisunut vielä pahempaan suuntaan.

”Kyl tääl uudes kämpäs tulee mones suhteessa paremmin toimee (H2).”

”Joo, tykkään iha hirveesti täst asunnost (H7).”

”Onhan se (taloudellinen tilanne) vähä muuttunu paremmaks, mut on siinä paljon parantamisen varaa (H3).”

(Milla Turunen opinnäytetyö)

Asiakkaiden elämäntilanteen parantumisesta on myös edesauttanut ja tukenut Haminan Sininauhan ja Sini-Kotkan tarjoamat muut palvelut, kuten päiväkeskukset, tuettu asuminen ja kuntouttava työtoiminta.

Haminan ja Kotkan kaupungit

Molempien kaupunkien sosiaalitoimi on todennut Etsivä-hankkeen tukeneen ja täydentäneen heidän omaa toimintaansa. Projekti on jalkautuneena saanut ja tuonut lisää tietoa sosiaalitoimen virkailijoille asiakkaiden tilanteista ja ongelmista. Tämä on tukenut ja auttanut virkailijoita heidän asiakastyössään. Projektin

vaikutus on näkynyt myös kaupunkien omissa asuntotoimistoissa, kun hanke on kyennyt järjestämään asuntoja yksityiseltä sektorilta. Yhteistyö kaupunkien kanssa on ennestään lisännyt keskinäistä luottamusta ja arvostusta.

Haminan Sininauha ry

Projektin vaikutukset yhdistyksen toimintaan ovat olleet moninaiset. Kahden ammattitaitoisen, alan koulutuksen saaneen työntekijän tulo organisaatioon on lisännyt ammatillista otetta yhdistyksen toimintaan ja sillä on ollut toki myös työllistävä vaikutus. Alueellinen laajeneminen Kotkan kaupunkiin on kasvattanut yhdistyksen tunnettavuutta kaakkoisessa Suomessa. Etsivä-hankkeen toiminta ja tulokset ovat vahvistaneet Haminan Sininauhan arvostusta kolmannen sektorin toimijana sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden taholla. Tietämys RAY:n rahoitustoiminnasta on lisääntynyt.

Muut toimijat:

Yksityiset asunnonvälittäjät

Hanke on tuonut aivan uuden sektorin helpottamaan asunnottomuudesta kärsivien henkilöiden tilanteeseen. Projektihenkilöstön antama tuki on vakuuttanut asunnonvälittäjät ottamaan asiakkaikeeseen myös sosiaalisesti syrjäytyneet ihmiset. Hankkeen aikana pääosa asunnoista tuli yksityiseltä sektorilta.

Muut toimijat

Hankkeessa toimittiin yhteistyössä lukuisten muiden toimijoiden kanssa. Useasti todettiin asiakkaiden olevan samoja henkilöitä, mutta tämä ei aiheuttanut ristiriitaa tai kilpailua vaan pikemminkin yhteistyön vahvistumista ja tiedon jakoa.

6. ONGELMAT JA HAASTEET

Projektin alussa oli rekrytointivaikeuksia kahden jo valitun työntekijän peruttua viime hetkellä tulonsa. Tämä vaikutti hieman ensimmäisen vuoden toimintaan.

Itse käytännön projektityössä, substanssissa, ilmeni seuraavanlaisia ongelmia:

- pieni osa projektin kautta asunnon saaneista asiakkaista olisi tarvinnut pidempiaikaista tukea ja seurantaa siihen, että vuokranmaksu ja asuminen olisi turvattu myös jatkossa. Heidän kohdallaan projektin antama 3kk tuki tuntui kovin lyhyeltä, eikä kaikille löytynyt korvaavaa palvelua jo olemassa olevista palveluista.
- yhdeksi ongelmaksi muodostui kotivakuutuksen saaminen, mikäli asiakkaan luottotiedot olivat epäkunnossa. Tämän takia moni vuokranantaja ei halunnut vuokrata asuntoa asiakkaallemme. Osa yksityisistä vuokranantajista pystyi ottamaan kotivakuutuksen omaan asuntoonsa. Osa

vuokranantajista ei tähän suostunut, lisäksi vakuutusyhtiöiden käytännöt poikkesivat toisistaan. Tähän Etsivä-projekti ei löytänyt selkeää ratkaisua.

- hädän saaneilla asiakkailla ongelmat ovat laskettu liian pitkälle. Mikäli vuokranantajat ottaisivat välittömästi yhteyttä asiakkaaseen tai alkaisivat selvittää tilannetta ajoissa, voisi moni häätö jäädä toteutumatta. Tällöin vuokranantajilla olisi myös parempi mahdollisuus saada maksamatta jääneet vuokrat takaisin.

7. LUPAAVAT KÄYTÄNNÖT

’Lupaava käytäntö voi olla uudistus, onnistunut muutos tai hyväksi arvioitu perinteisempi toimintatapa. Keskeistä on, että se on mallina muille – ja on siksi kiinnostava’. (Opetushallitus)

Tässä esitetyt asiat pohjautuvat raportissa aiemmin esiteltyyn toimintamalliin:

Jalkautuva työ asunnon etsimisessä on osoittautunut toimivaksi menetelmäksi. Monen asiakkaan kohdalla neuvonta ja ohjaus ei ole riittänyt, vaan on käytännössä täytynyt lähteä yhdessä asiakkaan kanssa kentälle etsimään asuntoa. On ollut tärkeää, että projektityöntekijä on voinut lähteä yhdessä asiakkaan kanssa mm. virastoihin ja asunnonnäyttöihin.

Asumisneuvonta on myös osoittautunut toimivaksi joidenkin asiakkaiden kohdalla. Kaikki eivät ole tarvinneet tiivistä tukea asunnon etsimiseen, vaan heille on riittänyt neuvonta, ohjaus ja kannustus asioiden hoitamiseen. Asiakkaille on ollut tärkeää, että he ovat voineet ottaa puhelimitse yhteyttä projektityöntekijään ja kysyä neuvoa tarvittaessa.

Yhteistyö yksityisten vuokranantajien kanssa on ollut haastavaa sekä antoisaa. Joidenkin vuokranantajien kanssa on syntynyt toimivia käytäntöjä. Vuokranantajat ovat tarjonneet projektin asiakkaille asuntoja projektityöntekijän kautta. Moni vuokranantaja on kokenut asioiden hoituvan joustavasti ja nopeasti projektin ollessa mukana vuokra-asioista sovittaessa. Vuokranantajat ovat olleet tyytyväisiä, kun projektityöntekijällä on ollut tietoa asumisen tuista ja mm. sosiaalitoimiston myöntämästä kirjallisesta vuokravakuudesta.

Projektin tarjoamat tukikäynnit asunnon saannin jälkeen ovat osoittautuneet toimiviksi ja tarpeellisiksi. Niiden avulla moni asiakas on saanut hyvän pohjan asumiseen ja asioiden hoitamiseen. Tukikäyntien avulla on ehkäisty myös väärinymmärryksiä ja toimittu ns. asiakkaan edunvalvojina, jotta asuminen on voinut jatkua.

8. HANKKEEN JUURUTTAMINEN

Toimintamalli

Projektin kehittämistuloksena syntyi toimintamalli, mikä osoittautui käytännön työssä erittäin toimivaksi ja hyviä tuloksia tuottavaksi. Työkaluna sen juurruttaminen osaksi Haminan Sininauhan toimintaa on resursseista/rahoituksesta kiinni. RAY:lle jätettiin Ak-avustushakemus syksyllä 2013 Etsivä-projektin jatkotyöskentelyä varten, mutta sitä ei esitetty hyväksyttäväksi. Keväällä 2014 hakemus tullaan jättämään tarkennettuna uudestaan ja sen toteutuessa toiminta voi jatkua osana yhdistyksen toimintaa.

Toimintamalli on todettu hyväksi myös kaupunkien viranhaltijoiden taholta, mutta sen vaatimaan jalkautuvaan asiakastyöhön eivät resurssit anna myötä.

Vuokralaisen muistilista ja muuttajan opas

Näitä dokumentteja tullaan hyödyntämään Haminan Sininauhan omassa sekä myös muiden tahojen toiminnassa. Oppaat toimivat ikään kuin ensiapuna, mutta eivät poista palveluohjauksen tarvetta.

9. HANKKEEN TULOSTEN JA LUPAAVIEN KÄYTÄNTÖJEN LAAJEMPI HYÖDYNTÄMINEN

Alueen kunnat pyrkivät huolehtimaan peruspalveluistaan. On huolehdittava siitä, että kolmannelle sektorille ei säilytetä kunnille kuuluvia tehtäviä ja toisaalta huomioitava se, että päihde- ja mielenterveysongelmaiset sekä syrjäytyneet eivät jää paitsi heille kuuluvia palveluita ja tukimuotoja. Kolmannen sektorin tehtävänä on tehdä asioita, joilla voidaan lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Hamina Sininauha on täydentämässä tätä tehtävää ja siellä oleva asiantuntijuus on tunnustettava ja pyrittävä hyödyntämään sitä.

Hankkeen jalkautuvaa toimintamallia on jo hyödynnetty valtakunnallisen keskusjärjestömme Sininauhaliiton hallinnoimassa *Kotiovi omalla nimellä-projektissa 2013-15* (RAY-rahoitus), minkä tarkoitus on ehkäistä nuorten asunnottomuutta ja syrjäytymistä.

Loppuraportti ja muuttajan opas julkaistaan Haminan Sininauhan nettisivuilla www.haminansininauha.fi, josta ne ovat jokaisen saatavilla ja käytettävissä.

Haminan Sininauhan edustajat ovat valmiita jakamaan tietoa esim. seminaareissa tai muissa tilaisuuksissa sekä myös median kautta. Jatkorahoitus antaisi tälle hyvät edellytykset sekä riittävän henkilöresurssin.

10. HANKKEEN KESKEINEN ANTI

Projekti on kertaluonteinen tapahtuma, joka on aikaan, rahaan ja tavoitteisiin sidottu ja rajattu. Tavoitteena on, että projektissa syntyneitä tuotoksia ja tuloksia voidaan hyödyntää hankkeen loputtua. Kehittämishankkeissa nämä ovat yleensä erilaisia toimintamalleja, julkaisuja tms.

Etsivä-projektin keskeinen anti oli toimintamalli jalkautuvaan työhön asiakaskohderyhmässä. Tämä malli osoittautui hankkeen aikana hyvin toimivaksi ja tuloksia tuottavaksi. Asiakkaiden elämänlaatu koheni ja he kokivat annetun avun ja tuen olleen välttämätön saadakseen asiat hoidetuksi.

Yksityisen vuokra-asuntomarkkinoiden avautumista asiakaskohderyhmälle voidaan pitää myös merkittävänä asiana.

Haminan Sininauhassa havaittiin asunnottomuuden olevan laajempi ongelma kuin oli tiedostettu. Onnistuneella hanketyöllä kyettiin pureutumaan tähän ongelmaan ja löytämään asiakaskohtaisia ratkaisuja. Tämä vaati kuitenkin sitkeää työtä ja jalkautumista, asiakkaan lähellä olemista.

Kuten useassa kohdassa aikaisemmin on mainittu, niin yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kommentteista kuului selkeästi läpi, että tämänkaltaiselle toiminnalle on ehdottomasti tarvetta. Hyväksi havaittu toimintamuoto (toimintamalli) on olemassa ja se vaatii vain tuekseen riittävän resurssoinnin (rahoituksen).

LIITTEET

1. Tilastot asiakaskontakteista ja yhteydenotoista
2. Vuokralaisen muistilista
3. Opinnäytetyön yhteenveto
4. Asiakasprofilointi

KOTKAN TILASTOINNIT 2011-2013

2011	Asiakkaan kanssa tehtävä työ			Verkoston kanssa tehtävä työ			Koulutus ym.	Peruutus
	Puhelut	Asiakastapaamiset	Verkostotapaaminen	Puhelut	Tapaamiset	Esittely tapaamiset		
Toukokuu								
Kesäkuu								
Heinäkuu								
Elokuu	5	1					2	
Syyskuu	21	6	1	3	1	4	6	
Lokakuu	33	14	4	22	2	9	6	
Marraskuu	64	34	2	50	1	5	10	
Joulukuu	57	16	3	45	1	1	5	6
								6
	180	71	10	120	5	19	29	434
2012	Asiakkaan kanssa tehtävä työ			Verkoston kanssa tehtävä työ			Koulutus ym.	Peruutus
	Puhelut	Asiakastapaamiset	Verkostotapaaminen	Puhelut	Tapaamiset	Esittely tapaamiset		
Tammikuu	116	23	1	58			10	13
Helmikuu	65	12		27		1	5	5
Maaliskuu	110	26	2	56	1		11	12
Huhtikuu	83	20	4	33	2		9	5
Toukokuu	64	15	3	26		1	13	2
Kesäkuu	55	13	1	30	1		2	3
Heinäkuu	85	26	4	36	1		5	10
Elokuu	73	15	1	30	3		6	9
Syyskuu	98	26	3	41	2	3	8	6
Lokakuu	99	18	4	54	4		10	12
Marraskuu	96	18	4	52	2		15	16
Joulukuu	59	6	3	21	1		7	4
								97
	1003	218	30	464	17	5	101	1838
2013	Asiakkaan kanssa tehtävä työ			Verkoston kanssa tehtävä työ			Koulutus ym.	Peruutus
	Puhelut	Asiakastapaamiset	Verkostotapaaminen	Puhelut	Tapaamiset	Esittely tapaamiset		
Tammikuu	103	32	4	42			6	6
Helmikuu	69	16	1	32			5	2
Maaliskuu	74	22	1	36	1	1	6	2
Huhtikuu	97	11	2	40	1		20	6
Toukokuu	85	24	2	50			18	4
Kesäkuu	62	21		34	1		12	3
Heinäkuu	42	14	3	20	1			5
Elokuu	79	16	1	36	2		8	10
Syyskuu	64	16	1	35	4	2	8	6
Lokakuu	80	15		47	7		17	6
Marraskuu	58	7	3	30	5		14	9
Joulukuu	13	1	1	10	1		11	1
								60
	826	195	19	412	23	3	125	1603

YHTEENVETO

Asiakkaan kanssa tehtävä työ			Verkoston kanssa tehtävä työ			Koulutus ym.	Peruutus
Puhelut	Asiakastapaamiset	Verkostotapaaminen	Puhelut	Tapaamiset	Esittely tapaamiset		

HAMINA YHTEENSÄ 2011 - 2013							121	Yhteensä:
	1521	418	127	1367	33	16	118	3600

KOTKA YHTEENSÄ 2011 - 2013							163	Yhteensä:
	2009	484	59	996	45	27	255	3875

KOTKA JA HAMINA YHTEENSÄ 2011 - 2013							284	Yhteensä:
	3530	902	186	2363	78	43	373	7475

Vuokralaisen muistilistaVuokravakuus _____Vanhan asunnon irtisanominen _____Kotivakuutus _____Kelan asumistukihakemus _____Muuttoilmoitus _____Sähkösojimus _____Muuttokuljetus _____Toimeentulotukihakemus _____

Vuokralaisen muistilistaVuokravakuus _____Vanhan asunnon irtisanominen _____Kotivakuutus _____Kelan asumistukihakemus _____Muuttoilmoitus _____Sähkösojimus _____Muuttokuljetus _____Toimeentulotukihakemus _____

ASUNNON HAKEMINEN

Muista tehdä myös itse aktiivisesti töitä asunnon löytymiseksi!!!

Oikotie.fi: <http://asunnot.oikotie.fi/vuokrapalvelu>

Vuokraovi.com: <http://www.vuokraovi.com/vuokraovi/main/search.action>

Jokakoti.fi: <http://www.jokakoti.fi/vuokra-asunnot;jsessionid=f53nklqyo8e6>

Tori.fi: <http://www.tori.fi/> Valitse 1. Kymenlaakso, 2. asunnot ja tontit, 3. asunnot, 4. paikkakunta

Haminan Asunnot Oy: Fredrikinkatu 4, 49400 Hamina
Puhelin (05) 749 2691, sähköposti: hamina.asunnot@hamina.fi
Asiakaspalveluaika ma - to 9.00–15.00 ja pe 9.00–14.00

Haminan kaupungin Asuntotoimisto: Puistokatu 2, 49400 Hamina, puhelin (05) 749 5047
Asiakaspalveluaika klo 9 – 12, soittoaika klo 9 -15. (muuna aikana hakemuksia vastaanottaa kaupungin asiakaspalvelupiste, Puistokatu 2)

ASUNNON LÖYTÄMISEN JÄLKEEN

Muuttoapu: Ankkuripajan toimisto p. 050-9112551, Työpajaohjaaja Paavo Salmela p.050-9112384

Sähkö sopimus: Haminan Energia Oy: Reutsinkatu 12, käyntiosoite: Kivipajankatu
asiakaspalvelu@haminanenergia.fi, asiakaspalvelu 05-46010610, liittymämyynti 05-46010640,
puhelinvaihte 05-46010600

Haminan sosiaalitoimisto: Kysy ajoissa sosiaalitoimesta vuokravakuutta, toimeentulotukea (muista 2kk tiliotteet ja verotustodistus, mikäli olet uusi asiakas) ja mahdollista maksusitoumusta esim. muuttoapua ja muuta tarvittavaa varten. Vuokravakuutta varten sinun tulee toimittaa sosiaalitoimeen vuokrasopimuksen kopio.

Sosiaalityön toimiston käyntiosoite: Sibeliuskatu 36 B (2. kerros), Hamina
Postiosoite: PL 70, 49401 Hamina
Asiakaspalvelu: puhelin 05 749 3031
Aukioloajat ma-pe: klo 9.00–11.30 ja 12.30–15.00

Muuttoilmoituksen Postiin ja Maistraattiin voit tehdä netissä tai postista saatavalla kaavakkeella.

Kotivakuutusta voit kysyä omasta pankista tai vakuutusyhtiöstä.

Kelan asumistukihakemuksen voit tehdä netissä tai Kelasta saatavalla kaavakkeella.

TIIVISTELMÄ MILLA TURUSEN OPINNÄYTETYÖSTÄ:

Etsivä-projektin palveluiden vaikutukset eri elämäntilanteissa olevien asunnottomien koetun hyvinvoinnin edistymiseen

Yleistä tutkimuksesta:

Tutkimuksessa selvitettiin Etsivä-projektin tarjoamien palveluiden vaikutuksia eri elämäntilanteissa olevien asunnottomien koetun hyvinvoinnin edistymiseen.

Tutkimukseen osallistui seitsemän Etsivä-projektin entistä asiakasta

- Etsivä-projektin työntekijöiden valitsemat
- syyt asunnottomuuteen olivat keskenään erilaisia.
- haastateltavat valittiin kuudesta asiakkuudesta: kolme Haminasta ja kolme Kotkasta
- kaikki haastateltavat olivat saaneet asunnon projektin palveluiden avulla

Tutkimus toteutui haastatteluina

- teemahaastattelu, joka pohjautui hyvinvointia käsitteleviin teemoihin
- haastattelut toteutuivat kesä- ja heinäkuussa 2013 haastateltavien kodeissa
- viisi yksilöhaastattelua, yksi parihaastattelu
- tallennettiin nauhurille

Tutkimustulokset:

Tiiviisti:

Tutkimustulosten mukaan Etsivä-projektin tarjoamat yksilölliset palvelut ovat lisänneet asiakkaiden koettua hyvinvointia asiakkuuden aikana ja sen jälkeen. Tulokset osoittavat, että projektin palvelut ovat lyhentäneet haastateltavien asunnottomuutta. Projektin avulla löydetyt asunnot edistivät koettua hyvinvointia lisäämällä elämänlaadun mielekkyyden sekä elämän- ja arjenhallinnan tunteita. Myös asiakkaiden taloudellinen tilanne parantui. Tutkimuksessa selvisi, että Etsivä-projektin tarjoamista palveluista koettua hyvinvointia lisäsi yksilöllinen ja kokonaisvaltainen neuvonta sekä tuki ja apu asumiseen liittyvissä asioissa.

Tarkemmin:

Etsivä-projektin palvelut vaikuttivat haastateltavien koetun hyvinvoinnin edistymiseen:

PARANTAMALLA ASUMISOLOSUhteITA

- Haastateltavien mukaan Etsivä-projektin palvelut vaikuttivat merkittävästi asumisolosuhteiden paranemiseen. Se oli helppo havaita, sillä se oli haastateltavien kokemuksia yhdistävin. Asuinolosuhteet olivat muuttuneet projektin palveluiden vaikutuksesta huomattavasti: kaikilla

haastateltavista oli omakohtaisia ja painavia syitä uuden asunnon tarpeeseen, joten edellinen asunto oli epäsopiva. Puolestaan projektin palveluiden avulla löydettyyn asuntoon kaikki haastateltavat olivat tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä. Monet haastateltavista uskoivat vahvasti, etteivät olisi onnistuneet löytämään niin mieluista asuntoa ilman projektin palveluja. Keskusteluissa tuli ilmi, että projektityöntekijät ovat etsineet asuntoa asiakkaan ehdoilla huomioiden heidän mielipiteensä.

- Asuinolosuhteiden parantumiseen vaikutti myös uusi asuinympäristö: asuinympäristön viihtyvyyteen vaikutti sijainti, turvallisuus sekä välimatka palveluihin ja läheisiin. Aineistosta ilmeni, että haastateltavat kokivat Etsivä-projektin palveluiden vaikuttaneen sopivaan asuinympäristöön pääsemiseen. Projektin tarjoamista palveluista tätä edesauttoi asiakkaan edun ajaminen vuokranantajien ja projektityöntekijän välisissä neuvotteluissa. Monet haastateltavista kokivat, että ilman asiakkaan edun ajamista he eivät välttämättä asuisi haluamallaan asuinpaikalla.

LYHENTÄMÄLLÄ ASUNNOTTOMUUDEN KESTOA

- Asunnottomuusjakson päätyminen uuden asunnon löytymiseen lisäsi haastateltavien koettua hyvinvointia. Lähes kaikki haastateltavat olivat varmoja, että asunnottomuus olisi jatkunut pidempään ilman projektin väliintuloa. Projektin palveluista asunnottomuuden keston lyhentymiseen vaikutti neuvonta ja ohjaus asunnon etsintään sekä asumiseen liittyvissä asioissa. Uuden asunnon löytämistä edesauttoi myös kokonaisvaltainen tuki, yhteistyö ja asiakkaan edun ajaminen. Nämä palvelut edesauttoivat asunnon löytämistä vähentämällä epä tietoisuutta sekä tarjoamalla kannustusta, tukea ja turvaa.

LISÄÄMÄLLÄ ELÄMÄN- JA ARJENHALLINTAA

- Projektin palveluilla oli vaikutuksia haastateltavien elämän- ja arjenhallinnan lisääntymiseen. Projektin palveluista yksilöllinen apu ja tuki asunnon etsinnässä vaikuttivat elämänhallinnan lisääntymiseen.
- Myös kokemus arjenhallinnasta vahvistui. Haastateltavat kokivat, että Etsivä-projekti on palveluiden avulla vaikuttanut arjenhallinnan. Haastateltavien hallinnan tunnetta lisäsi projektin palveluiden avulla löydetty sopiva asunto ja asuinympäristö, sekä projektin tarjoama tuki ja neuvonta.

PARANTAMALLA SUBJEKTIIVISTA KOKEMUSTA ELÄMÄNLAADUSTA

- Haastateltavien elämän mielekkyyttä ja elämänlaatua paransi sopiva asunto sopivassa ympäristössä. Palveluista asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomiointi, edun ajaminen, neuvonanto, tuki ja apu koettiin vaikuttaneen elämän mielekkyyttä lisäävästi sekä projektin asiakkuuden aikana että sen jälkeen. Projektin asiakkuuden aikana työntekijöiden tarjoama tuki koettiin helpottavaksi.

PARANTAMALLA TALOUDELLISTA TILANNETTA

- Haastateltavat kertoivat, kuinka taloudellinen tilanne parantui Etsivä-projektin palveluiden vaikutuksista. Taloudellista tilannetta edisti palveluiden avulla etsitty ja saatu asunto, tuki ja konkreettinen apu erilaisten etuuksien haussa sekä kuntouttavaan työtoimintaan ohjaus. Palvelut vaikuttivat haastateltavien uuden asunnon asuinkustannuksien pienentymiseen, kuukausittaisten varojen suurentumiseen ja oikeutettujen etuuksien hankintaan, jolloin haastateltavien taloudelliset tilanteet kohenivat. Taloudellisen tilanteen parantumisen koettiin lisäävän erityisesti elämän mielekkyyttä.

ASIAKASPROFILOINTI

1. ASIAKASPROFIILIT			
Sukupuoli	Hamina	Kotka	yhteensä
Nainen	39	49	88
Mies	67	89	156
Ikä			
18-25	20	37	57
25-40	37	66	103
40-60	41	27	68
60<	8	7	15
Eronneet	11	21	32
Päihde- ja mt-ongelma	71	107	178
Perheet	8	9	17
Pariskunnat	8	5	13
Opiskelijat	4	2	6
Luottohäiriöt	75	114	189
Heikkolahjaiset	4	7	11

2. MISTÄ OHJAUTUNUT	
Hamina	
Sosiaalitoimi	47
Väylä	7
Finders ja nuortenpajat	4
Sinikeidas	9
Puskaradio	10
Kakspy	2
A-klinikka	7
Haminan kotihoito	2
Seurakunta	3
Realia	1
JSK-kellari	1
Kotka	
Sosiaalitoimi	53
Väylä ja työllisyysyksikkö	29
Finders ja nuorten työpajat	9
Sinikeidas	1
Puskaradio	15
Kakspy	5
A-klinikka	3
Sinikotka	8
Mielenterveyskeskus	5

3. ASIAKKAAKSI OHJAUTUMISEN SYY			
	Hamina	Kotka	Yhteensä
Häiriökäyttäytyminen	20	6	26
Liian suuret asumismenot	11	17	28
Kavereiden/sukulaisten luona asuminen	17	37	54
Vuokrarästit	22	45	67
Itsenäistyminen	6	16	22
Epäsopivat asumisolosuhteet	24	8	32
Vuokrasopimuksen päättyminen	5	2	7
Hoitojakson päättyminen	4	8	12
Taivasalla	2	11	13
Vankilasta vapautuneet	2	3	5
Kykenemätön itsenäiseen asumiseen	6	3	9
Useampi syy asunnottomuuteen	30	31	61

4. TUEN TASO			
	Hamina	Kotka	Yhteensä
1. Tarjottu asumisneuvontaa	10	15	25
2. Asumisneuvonta ja 1-3 kotikäyntiä	20	16	36
3. Tuettu paljon asunnon etsimisessä ja asumisessa	25	21	46
4. Asiakas olisi tarvinnut pidempiaikaista tukea	5	8	13

5. PYSYVYYS			
	Hamina	Kotka	Yhteensä
Häädön saaneet asiakkaat	6	2	8
Häätöjen ehkäisyt	6	3	9
Uudelleen ohjautuneet asiakkaat	6	1	7